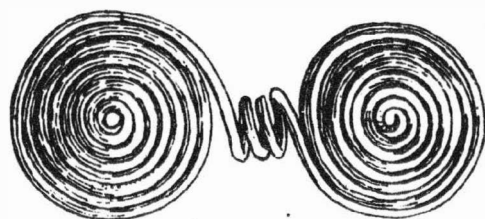

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1965

BRNO 1966

Sběry na lužickém sídlišti u Mostkovic, okr. Prostějov

Jindra N e k v a s i l

Na mírném návrší západně od obce se na polích objevují pozůstatky rozsáhlé osady lužické kultury¹. V průběhu posledních let nasbírali D. a M. Konšelovi několik střepů a mazanici z polí a při odkopávání břehu za svým domem (č.223). Stře-
py dokládají, že toto sídliště bylo osídleno od nejstaršího lužického období až po dobu halštatskou.

P o z n á m k a :

1. A. G o t t w a l d , Pravěk IV 1908, str. 68; též, Pravěká sídliště, str. 77;
též, Můj archeologický výzkum, str. 62.

Lesefunde auf der Lausitzer Siedlung bei Mostkowitz, Bez. Prostějov. Auf einem sanften Hügel westlich der Gemeinde erscheinen auf den Feldern Überreste einer ausgedehnten Niederlassung der Lausitzer Kultur.¹ Im Laufe der letzten Jahre sammelten D. und K. Konšel einige Scherben und Lehmewurf von den Feldern und beim Abgraben des Ufers hinter ihrem Hause (Nr.223). Die Scherben belegen, dass diese Siedlung vom ältesten Lausitzer Zeitabschnitt bis in die Hallstattzeit besiedelt war.

1. A. G o t t w a l d , Pravěk IV 1908, S. 68; derselbe, Pravěká sídliště, S.77;
derselbe, Můj archeologický výzkum, S. 62.

- - -

Výzkum lužického pohřebiště v Moravičanech v roce 1965

Jindra N e k v a s i l

Tab. 29 - 31

Snahou letošního výzkumu bylo prozkoumat pohřebiště z východní a severní strany a výzkum uzavřít. Jak se zdá, podařilo se to jen u části pohřebiště ze starolužického období. Zachytili jsme poslední mohylu s jámovým hrobem, lemovanou prohlubní, která byla vybudována nejdále k severovýchodu. Těsně vedle této mohyly a z části v její prohlubni byla zjištěna kamenná konstrukce kolem mohyly konce staršího lužického období. Zásobnice, sloužící za popelnici byla vyloupena,

tak jako tomu bývá zpravidla u tohoto typu hrobů v Moravičanech. Kolem obou mohyl byly seskupeny obyčejné popelnicové hroby.

Část pohřebiště s hroby z halštatského období lužické kultury (platěnický stupeň), která tvořila samostatnou plochu pohřebiště, byla rozložena na severním a východním okraji starolužických mohyl a jen zčásti tyto hroby pronikaly mezi mohyly. Halštatské hroby byly rozloženy ve velkém ovále, orientovaném od jihu k severu a dosahovaly až do míst, kde svah Dílečků spadá příkře do inundace. Podél tohoto svahu pak hroby směřují výběžkem dále k severozápadu. Hroby s amforami jsou uloženy nedaleko u sebe v nepravidelných řadách. Prosté popelnicové hroby pak jsou nepravidelně roztroušeny mezi nimi. Jak se zdá, k severnímu okraji pohřebiště a k severozápadu jsou uloženy hroby z pokročilého stadia halštatského období lužické kultury a snad i z halštatskolaténského období. Počet prostých popelnicových hrobů zde značně stoupá a naopak hroby s amforami jsou zde rozsáhlé a vybavené početnou keramikou. Dva největší z nich byly ohraničeny kruhovými žlábkami.

Vcelku bylo v Moravičanech v roce 1965 odkryto 173 žárových hrobů a celkový počet se zvýšil na 1136 prozkoumaných hrobů.

Grabung des Lausitzer Gräberfeldes in Moravičany im Jahre 1965. Aufgabe der heurigen Grabung war es, das Gräberfeld auf der östlichen und nördlichen Seite zu untersuchen und die Grabung abzuschliessen. Wie es scheint, gelang dies nur bei dem Teil des Gräberfeldes aus dem altlausitzer Zeitabschnitt. Wir erfassten den letzten Hügel mit einem Grubengrab (mit einer Vertiefung umgeben), der am weitesten in Nordostrichtung erbaut worden ist. Knapp neben diesem Hügel und zum Teil in seiner Vertiefung wurde eine Steinkonstruktion rings um das Hügelgrab aus dem Ende des älteren Lausitzer Zeitabschnittes festgestellt. Das Vorratsgefäss, das als Urne diente, war ausgeraubt, so wie dies bei diesem Gräbertyp in Moravičany üblich ist. Rund um beide Hügelgräber waren gewöhnliche Urnengräber gruppiert.

Ein Teil des Gräberfeldes mit Gräbern aus dem hallstattzeitlichen Abschnitt der Lausitzer Kultur (platěnicer Stufe), der eine selbständige Fläche des Gräberfeldes bildete, erstreckte sich am nördlichen und östlichen Rand der altlausitzer Hügelgräber und nur zum Teil drangen diese Gräber zwischen die Hügelgräber ein. Die hallstattzeitlichen Gräber waren in einem grossen, von Süd nach Nord orientierten Oval angeordnet und reichten bis zu den Stellen, wo der Abhang der Flur Dílečky steil in die Inundation abfällt. Längs dieses Abhanges setzen dann die Gräber in einem Ausläufer weiter nach Nordwesten fort. Die Gräber mit Amphoren liegen in unregelmässigen Reihen nahe beieinander. Die einfachen Urnengräber sind unregelmässig zwischen diesen verstreut. Wie es scheint, sind am nördlichen Rand des Gräberfeldes und im Nordwesten Gräber aus dem fortgeschrittenen Stadium des hallstattzeitlichen Abschnittes der Lausitzer Kultur und vielleicht auch aus dem hallstatt-laténezeitlichen Abschnitt angelegt. Die Zahl der einfachen Urnengräber

wächst hier bedeutend an und umgekehrt sind hier Gräber mit Amphoren umfangreich und mit zahlreicher Keramik ausgestattet. Die zwei grössten von diesen waren von kreisförmigen Gräben begrenzt.

Insgesamt wurden im Jahre 1965 in Moravičany 173 Brandgräber abgedeckt und die Gesamtzahl erhöhte sich auf 1136 der untersuchten Gräber.

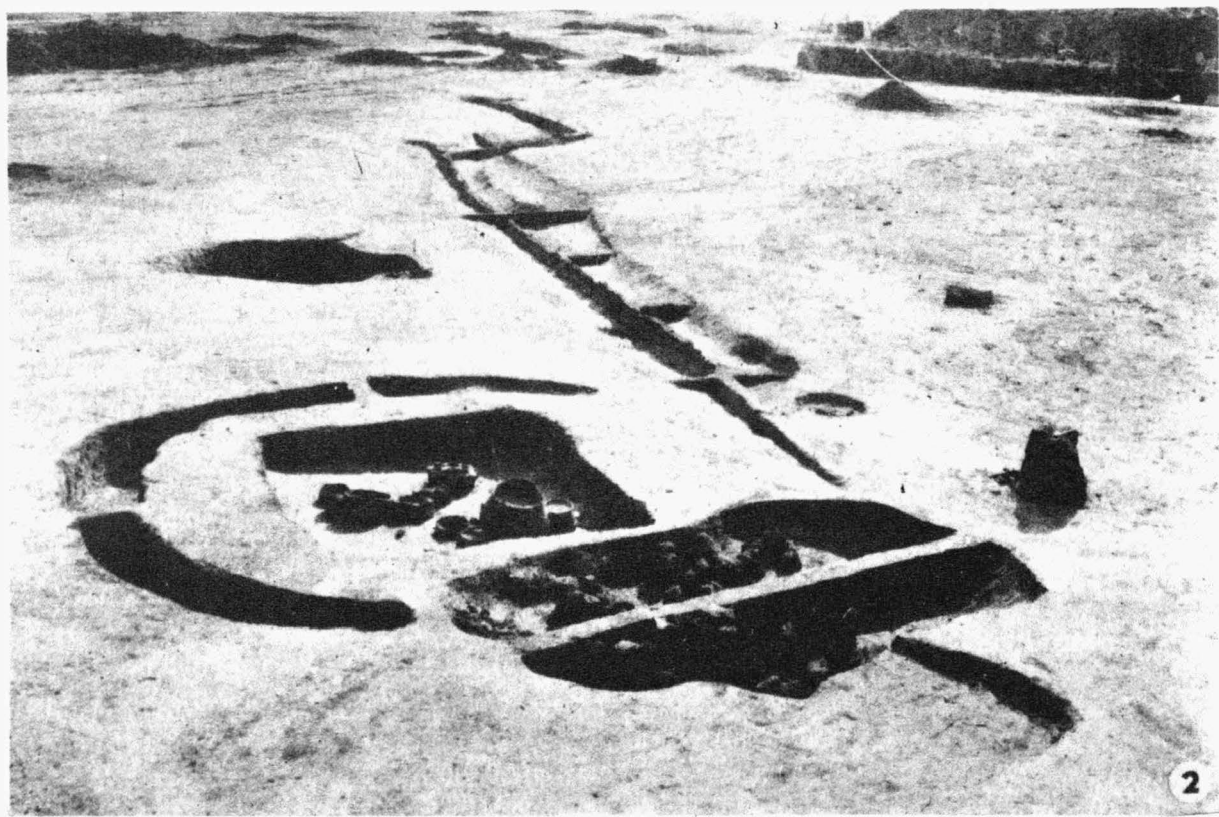
Hromadný nález bronzových ozdob z Loštice, okr. Šumperk

Jindra Nekvasil

Tab. 7

Poblíž osady Vlčice obtáčí říčka Třebůvka od jihu k západu malé návrší. Na jaře 1965 vysazovali na jeho temeni lesní dělníci stromky a při tom našli sklad bronzů. Depot byl uložen nízko pod povrchem, hned pod vrchní vrstvou kamenů, nejspíše v dutině vybrané v kupě kamenů, která zde tvoří povrchovou vrstvu nad skálou a která prostupuje lesním humusem na povrch. Obrysy dutiny nebyly zjištěny, neboť byla zaplněna zřejmě znovu povrchovou hlínou a kameny. Depot sestával z velké štítové spony u níž však nebyla Jehla, dvou velkých Jehlic s hřebovitými hlavicemi, spirálové ozdoby, dvou kruhů s loukotěmi a 20 menších kroužků.

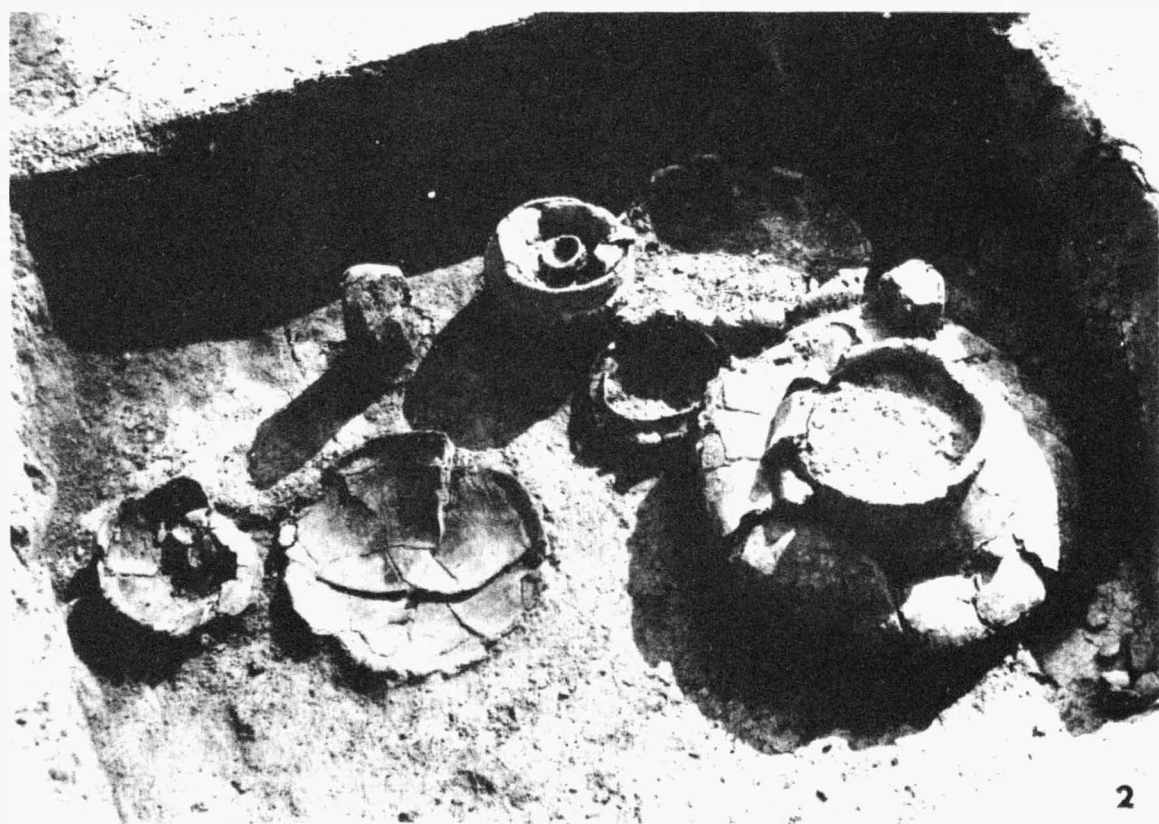
Hortfund bronzener Ziergegenstände aus Loštice, Bez. Šumperk. In der Nähe der Gemeinde Vlčice umfließt das Flüsschen Třebůvka von Süd nach West eine kleine Anhöhe. Im Frühjahr 1965 pflanzten auf ihrem Gipfel Waldarbeiter Bäumchen und dabei stiessen sie auf einen Hortfund. Das Depot lag seicht unter der Oberfläche, gleich unter der oberen Steinschicht, am ehesten in einem, in den Steinhaufen ausgehöhlten Raum. Die Steine überdeckten hier den Felsen, der durch den Waldhumus an die Oberfläche durchdringt. Die Umrisse des Hohlraumes konnten nicht festgestellt werden, da dieser offensichtlich von neuem mit Erde und Steinen ausgefüllt worden ist. Das Depot bestand aus einer grossen Scheibenfibeln bei der jedoch keine Nadel war, aus zwei grossen Nagelkopfnadeln, einem spiralförmigen Zierat, aus zwei Ringen mit Felgen und 20 kleineren Ringen.

Tab. 29 Moravičany (o. Šumperk), pohřebiště lužické kultury: 1 - Pohled na plochu výzkumu; 2 - Velký hrob s kruhem z pozdně halštatského období a slovanské sídlištní jáma. - Gräberfeld der Lausitzer Kultur: 1 - Ansicht auf die Grabungsfläche; 2 - Grosses Grab mit Ring aus der späten Hallstattzeit und eine slawische Siedlungsgrube.

Tab. 30 Moravičany (o.Šumperk), pohřebiště lužické kultury: 1 - Popelnicový hrob. 2 - Žárový hrob ze starolužického období. - Gräberfeld der Lausitzer Kultur: 1 - Urnengrab; 2 - Brandgrab aus dem altlausitzer Zeitabschnitt.

Tab. 31 Moravičany (o. Šumperk), pohřebiště lužické kultury: hroby s amforami.
- Gräberfeld der Lausitzer Kultur: Gräber mit Amphoren.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1965

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 17/19.

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc

Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Ondráček, Dr. I. Peškař,
Dr. J. Říhový.

Překlady: Dr. R. Tichý a E. Tichá

Kresby: J. Jaša

Na titulní stránce: Bronzová ozdoba z hromadného nálezu z Loštic

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.